

Wymagania edukacyjne i przedmiotowy system oceniania

Przedmiot: - *Historia* – zakres podstawowy.

Obowiązujący dla Technikum nr 3 , ZSZ nr 3, Branżowej szkoły nr 3

Formy oceniania wiedzy, umiejętności i postaw ucznia

1. Przedmiot oceniania: wiedza, praca ucznia- aktywność, zeszyt, zadania domowe, umiejętność zastosowania poznanej wiedzy.
2. Uczeń zawsze powinien być przygotowany z ostatniej lekcji.
3. Dwa razy w semestrze może być nieprzygotowany, nie dotyczy to sprawdzianu.
4. Uczeń ma obowiązek systematycznego uzupełniania zeszytu i ćwiczeń.
5. Po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole ma obowiązek uzupełnić zeszyt i ćwiczenia.
6. W ciągu 2 tygodni musi nadrobić zaległości z wiedzy.
7. Sprawdziany i testy są obowiązkowe dla wszystkich uczniów. Nauczyciel zapowiada sprawdzian najpóźniej 7 dni przed terminem ich pisania. Przed sprawdzianem, testem zawsze jest powtórka
8. Uczeń nieobecny na sprawdzianie musi go napisać w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły.
9. Uczeń ma prawo poprawy oceny negatywnej w ciągu 2 tygodni. Ocena z poprawy wpisywana jest obok oceny poprawianej.
10. Oceny są jawne dla ucznia i ich rodziców.
11. Za aktywność na zajęciach zdobywa plusy. Trzy = ocena bardzo dobra.
12. Ocena końcowa uwzględnia oceny I i II semestru.
13. Metody sprawdzania i oceniania: odpowiedź ustna z ostatniej lekcji, kartkówki z trzech ostatnich lekcji, sprawdzian, test po zakończeniu działu, praca domowa – ćwiczenia, zeszyt, aktywność na zajęciach, praca samodzielna na podstawie tekstu źródłowego, praca w grupach.
14. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% godzin w semestrze, zobowiązany jest do zdania egzaminu klasyfikacyjnego z przedmiotu.
15. zasady oceniania są takie same jak zasady oceniania szkolnego, zawarte w statucie szkoły.

Temat jednostki lekcyjnej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń opanował wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń opanował wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń opanował wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:
Dział 1. Świat w okresie międzywojennym					
Mapa polityczna Europy po I wojnie światowej	Wie, że w latach 1919–1920 obradowała w Paryżu konferencja pokojowa; wymienia jej najważniejsze postanowienia.	Zna pojęcia: konferencja pokojowa w Paryżu i system wersalski. Umie wskazać na mapie nowe państwa, które powstały po I wojnie światowej.	Charakteryzuje założenia systemu wersalskiego i jego funkcjonowanie	Opisuje funkcjonowanie systemu wersalskiego i waszyngtońskiego; zna pojęcia:	Przedstawia obraz powojennego społeczeństwa
Kształtowanie się systemów totalitarnych we Włoszech oraz w Niemczech	Wie, kiedy i w jakich państwach narodziły się nazizm i faszyzm. Zna nazwiska Adolfa Hitlera i Benito Mussoliniego.	Zna systemy sprawowania władzy przez faszystów i nazistów oraz definiuje ustrój totalitarny. Potrafi wyjaśnić podstawowe pojęcia związane z tematem. Wskazuje granice Niemiec i Włoch (ok. 1933 r.).	Wskazuje, że systemy polityczne istniejące w latach 30. w Niemczech i Włoszech miały charakter totalitarny	Charakteryzuje systemy totalitarne, metody sprawowania władzy, polityki nazistów wobec Żydów. Umie wyjaśnić pojęcia	Przedstawia ich wspólne cechy oraz omawia podłoże ideologiczne, odwołując się do wiedzy źródłowej.
System totalitarny w ZSRR	Wie, kiedy do władzy doszedł Józef Stalin; wymienia najważniejsze cechy systemu stalinowskiego.	Potrafi wskazać przykłady stosowania systemu stalinowskiego w ZSRR; zna i wyjaśnia pojęcia Wielkiej Czystki, kolektywizacji i nacjonalizacji	Umie wskazać przejawy kultu Stalina oraz propagandy stalinowskiej; ocenia jej skutki.	Dokonyuje charakterystyki systemu totalitarnego ZSRR. Potrafi analizować źródła, zna pojęcia związane z tym okresem	Wykorzystując wiadomości z literatury i źródeł, potrafi przedstawić tragedię więźniów łagrów.
Systemy totalitarne w Europie w okresie międzywojennym – analiza porównawcza	Wskazuje na mapie obszary III Rzeszy, ZSRR oraz Włoch; potrafi określić najważniejsze cechy systemu totalitarnego.	Dokonyuje prostego porównania trzech systemów totalitarnych, wymieniając jako przykłady najbardziej znane fakty.	Przeprowadza analizę trzech systemów totalitarnych ze wskazaniem ich konsekwencji; określa zakres inwigilacji społeczeństw III Rzeszy, ZSRR i faszystowskich Włoch.	Przedstawia na podstawie źródeł obraz totalitaryzmu niemieckiego, radzieckiego i włoskiego.	Analizuje i porównuje podstawy ideologiczne trzech systemów totalitarnych, odwołując się źródeł.
Gospodarcze i społeczne przemiany na świecie w okresie międzywojennym	Wie, że w latach 1929–1933 panował w gospodarce światowej wielki kryzys gospodarczy; wymienia jego najważniejsze przejawy.	Zna problematykę wielkiego kryzysu gospodarczego lat 30.: przyczyny, czas trwania; potrafi wskazać na mapie politycznej świata w okresie międzywojennym USA i ZSRR.	Charakteryzuje przyczyny, przejawy i następstwa wielkiego kryzysu; zna rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce	Charakteryzuje sytuację na świecie w latach 20. i 30. XX wieku oraz postęp techniczny, jaki dokonał się w latach 1918–1939.	Umie wykazać znaczenie kolonializmu dla światowej gospodarki

2 Dział. II Rzeczpospolita Polska

Odrodzenie państwa polskiego	Umieszcza w czasie wydarzenia związane z odzyskaniem przez Polskę niepodległości; zna postać Józefa Piłsudskiego; wskazuje na mapie granice II RP.	Zna proces formowania się władz odrodzonego państwa polskiego w latach 1918–1919 i postanowienia traktatu wersalskiego wobec Polski. Opisuje wydarzenia związane z kształtowaniem się granic II RP. Zna podstawowe pojęcia dotyczące tematu (Tymczasowy Naczelnik Państwa, Sejm Ustawodawczy).	Charakteryzuje proces ustalania granicy Rzeczypospolitej z Niemcami, Rosją, Czechosłowacją, Ukrainą i Litwą; wskazuje i omawia najważniejsze dokumenty państwowe	Opisuje przebieg wojny polsko-ukraińskiej, powstania wielkopolskiego, konfliktu z Czechosłowacją, pierwszych walk z Armią Czerwoną.	Dokonuje syntezy procesu kształtowania się granic i ustroju państwa polskiego w latach 1918–1919. Posługuje się źródłami
Gospodarcze i społeczne problemy odrodzonego państwa polskiego	Wymienia najważniejsze sukcesy polityki gospodarczej II Rzeczypospolitej (budowa portu w Gdyni, reforma walutowa).	Wyjaśnia znaczenie budowy portu w Gdyni i reformy walutowej. Zna postać Władysława Grabskiego. Potrafi wskazać granice II Rzeczypospolitej, Gdynię i Wolne Miasto Gdańsk na mapie historycznej.	Zna problemy polskiego rolnictwa w czasach II Rzeczypospolitej i próby ich rozwiązywania poprzez reformę rolną. Wie, co to jest wojna celna	Potrafi dokonać analizy przyczyn trudnej sytuacji gospodarczej II Rzeczypospolitej, uwzględniając uwarunkowania historyczne oraz panującą sytuację międzynarodową. Zna strukturę społeczeństwa II Rzeczypospolitej	Dokonuje oceny sytuacji gospodarczej i społecznej odrodzonego państwa polskiego, wykorzystując w tym celu dane statystyczne
Życie polityczne II Rzeczypospolitej w latach 1918–1926	Zna datę uchwalenia Konstytucji marcowej; wie, jaki ustrój wprowadzała. Zna postać pierwszego prezydenta II RP.	Wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji marcowej, główne obozy polityczne w II RP oraz ich przywódców. Potrafi przeczytać ze zrozumieniem i wyjaśnić fragment tekstu Konstytucji oraz wskazać na mapie omawiane terytoria.	Zna okoliczności uchwalenia Konstytucji marcowej oraz śmierci Gabriela Narutowicza. .	Potrafi przedstawić główne problemy życia politycznego II Rzeczypospolitej do roku 1926 oraz przyczyny braku stabilizacji politycznej w kraju.	Dokonuje oceny funkcjonowania systemu parlamentarno-gabinetowego w II Rzeczypospolitej w latach 1922–1926, z uwzględnieniem jego mocnych i słabych stron
Kryzys demokracji parlamentarnej w Polsce – przewrót majowy i rządy sanacji	Wie, że w maju 1926 roku miał miejsce przewrót wojskowy dokonany przez oficerów skupionych wokół Józefa Piłsudskiego. Zna pojęcia	Zna zakres władzy, jaki Konstytucja kwietniowa powierzyła prezydentowi. Wyjaśnia pojęcia: „sanacja”, „rządy autorytarne”.	Potrafi przedstawić okoliczności przewrotu majowego i wskazać jego główne przyczyny. Umie wyjaśnić system rządów sanacyjnych. Zna postaci	Potrafi dokonać krytycznej analizy Konstytucji kwietniowej, uwzględniającej zarówno jej mocne, jak i słabe. Wykazuje kontrowersyjny charakter	Potrafi przedstawić postawę władz sanacyjnych wobec opozycji. Porównuje wybrane fragmenty Konstytucji marcowej i

	sanacji i Konstytucji kwietniowej oraz datę uchwalenia nowej ustawy zasadniczej.		Edwarda Rydza-Śmigłego i Ignacego Mościckiego.	działalności Józefa Piłsudskiego w latach 1926–1935.	kwietniowej.
Polityka zagraniczna II RP	Zna pojęcie paktu Ribbentrop–Mołotow, datę jego zawarcia i postanowienia dotyczące państwa polskiego.	Zna pojęcie Zaolzia i potrafi przedstawić politykę Rzeczypospolitej w okresie kryzysu czechosłowackiego w 1938 roku. Zna postanowienia tajnego protokołu paktu Ribbentrop–Mołotow dotyczące Europy Środkowej (nie tylko Polski). Potrafi przeczytać ze zrozumieniem i wyjaśnić fragment tekstu tajnego protokołu.	Potrafi przedstawić stosunki polsko-francuskie oraz stosunki polsko-czechosłowackie w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Zna postać Józefa Becka.	Zna pojęcia: „pakt wschodni”, „Międzymorze”, „pakty o nieagresji z Niemcami i ZSRR”. Potrafi opisać politykę Józefa Becka i dokonać jej oceny. Umie wyjaśnić przyczyny złych relacji między państwem polskim a Niemcami, ZSRR i Litwą w okresie dwudziestolecia międzywojennego.	Potrafi wskazać na mapie historycznej Europy z okresu dwudziestolecia międzywojennego państwa będące sojusznikami Rzeczypospolitej oraz państwa wrogie.
Gospodarka i społeczeństwo II Rzeczypospolitej w latach 30.	Wie, że ogólnoświatowy kryzys gospodarczy lat 30. wywarł negatywny wpływ także na polską gospodarkę. Zna pojęcie COP. Ma świadomość tego, że II Rzeczpospolita była państwem wielonarodowym.	Zna główne przejawy wielkiego kryzysu gospodarczego na ziemiach polskich. Wie, iż odsetek mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej przekraczał 30%, potrafi wymienić największe mniejszości narodowe. Wyjaśnia przyczyny podjęcia budowy COP.	Potrafi opisać przebieg wielkiego kryzysu gospodarczego w Rzeczypospolitej oraz działania władz podejmowane w celu walki z nim. Zna postać Eugeniusza Kwiatkowskiego. Potrafi wskazać na mapie historycznej Gdynię i obszar COP.	Potrafi wyjaśnić wpływ wielkiego kryzysu gospodarczego na sytuację wewnętrzną w Rzeczypospolitej i jej położenie międzynarodowe oraz opisać politykę inwestycyjną państwa w latach 30. Potrafi wskazać na mapie historycznej województwa o najwyższym odsetku ludności niepolskiej.	Umie scharakteryzować działania podejmowane przez władze w celu ograniczenia skutków kryzysu i ożywienia gospodarczego oraz dokonać samodzielnej oceny tych działań.
Kultura, sztuka i nauka okresu międzywojennego	Potrafi wymienić przedstawicieli kultury polskiej czasów II Rzeczypospolitej oraz ich dokonania.	Zna postaci najwybitniejszych naukowców polskich tego okresu i wie, jakimi dziedzinami się zajmowali. Umie wskazać na mapie historycznej granice II Rzeczypospolitej i główne ośrodki miejskie.	Potrafi opisać rozwój literatury polskiej oraz nauki w czasach dwudziestolecia międzywojennego. Umie przedstawić rozwój kultury masowej w czasach II Rzeczypospolitej (film, teatr, sport).	Potrafi opisać rozwój literatury polskiej oraz nauki w czasach dwudziestolecia międzywojennego. Umie przedstawić rozwój kultury masowej w czasach II Rzeczypospolitej (film, teatr, sport). Zna przedstawicieli sztuk plastycznych w II Rzeczypospolitej oraz ich dokonania.	Zna kierunki w sztuce i filozofii, rozpoznaje dzieła plastyczne i architektoniczne, dokonując ich charakterystyki oraz podając nazwiska ich twórców.

Dział 3. II wojna światowa

Geneza II wojny światowej	Wie, że w latach 1936–1939 toczyła się w Hiszpanii wojna domowa. Zna sojuszników obu walczących stron. Wie, czym była oś Rzym–Berlin–Tokio. Zna najważniejsze postanowienia konferencji w Monachium.	Omawia okoliczności przyłączenia Austrii do Niemiec i upadku Czechosłowacji. Posługuje się pojęciami: Anschluss, konferencja w Monachium, Protektorat Czech i Moraw.	Zna okoliczności powstania „osi”, przyłączenia Austrii do Niemiec i upadku Czechosłowacji. Umie wskazać na mapie politycznej Europy okresu międzywojennego Hiszpanię, Austrię i Czechosłowację.	Charakteryzuje sytuację międzynarodową przed wybuchem II wojny światowej, opisuje aneksje terytorialne państw osi.	Zna działalność Międzynarodówki Komunistycznej.
Wojna obronna Polski w 1939 roku	Zna datę rozpoczęcia II wojny światowej. Wymienia najważniejsze bitwy kampanii wrześniowej, umieszcza je w czasie.	Opisuje przebieg działań zbrojnych wojny obronnej Polski. Wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew. Wymienia okoliczności wkroczenia wojsk radzieckich na terytorium II RP.	Dokonuje porównania sił zbrojnych Polski i Niemiec. Charakteryzuje walkę obronną Polaków.	Przedstawia sytuację państwa polskiego w przededniu wybuchu II wojny światowej, wskazując na jej konsekwencje.	Dokonuje oceny walk obronnych we wrześniu 1939 roku. Potrafi wskazać pozytywne i negatywne aspekty układów polsko-francuskiego i polsko-angielskiego.
Działania zbrojne w latach 1939–1941	Zna chronologię najważniejszych walk w Europie, wskazuje na mapie	Omawia przebieg działań wojennych w Finlandii, Belgii, Holandii, Francji; opisuje bitwę o Anglię i o Atlant-yk.	Zna najważniejsze bitwy i potrafi je umieścić w czasie i przestrzeni.	Opisuje skutki pierwszego etapu działań zbrojnych w Europie	Próbuje interpretować źródła historyczne.
Wojna niemiecko-radziecka w latach 1942–1944	Zna pojęcie planu Barbarossa, przedstawia jego założenia.	Opisuje przebieg wojny niemiecko radzieckiej, umieszcza jego etapy w czasie i przestrzeni.	Charakteryzuje przebieg działań na froncie wschodnim.	Dokonuje porównania działań zbrojnych z lat 1939–1941 z niemiecką kampanią wschodnią.	Analizuje temat na podstawie danych statystycznych; krytycznie odnosi się do źródeł.
Walki na terenach pozaeuropejskich	Zna podstawową chronologię walk w Afryce, na terenie Dalekiego i Bliskiego Wschodu.	Porównuje przebieg kampanii w Afryce z walkami w Europie; zna przyczyny ataku na Pearl Harbor.	Opisuje przebieg działań zbrojnych w Afryce oraz na Dalekim i Bliskim Wschodzie.	Opisuje skutki zrzucenia bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki. Przedstawia działania zbrojne w Afryce i na Dalekim Wschodzie.	Charakteryzuje zagrożenia wynikające z posiadania bomby atomowej i konsekwencje jej użycia
Zakończenie II wojny światowej	Umieszcza w czasie i przestrzeni utworzenie drugiego frontu w Europie.	Zna najważniejsze etapy walk w Europie w latach 1943–1945. Posługuje się najważniejszymi pojęciami.	Charakteryzuje walki na froncie wschodnim i na drugim froncie w latach 1943–1945. Potrafi wskazać na mapie bitwy omawianego okresu.	Dokonuje porównania walk prowadzonych w Europie i na terenach pozaeuropejskich, analizuje dostępne źródła.	Przedstawia w sposób syntetyczny etapy walk w Europie i na terenach pozaeuropejskich w trakcie II wojny światowej.
Europa pod okupacją	Definiuje pojęcie Holokaustu. Opisuje sytuację i położenie	Wyjaśnia różnice pomiędzy obozami pracy i	Charakteryzuje politykę eksterminacyjną Niemiec	Przedstawia na podstawie źródeł opis życia w gettach,	Omawia konsekwencje Holokaustu, procesy

niemiecką. Holokaust	ludności żydowskiej, słowiańskiej i Cyganów w czasie II wojny światowej.	koncentracyjnym. Opisuje założenia polityki eksterminacyjnej Niemiec wobec mieszkańców Europy. Przedstawia losy jeńców wojennych	wobec narodów Europy oraz politykę Japonii na Dalekim Wschodzie. Zna los ludności pochodzenia japońskiego w Stanach Zjednoczonych.	deportacje, zsyłki, medyczne eksperymenty w obozach koncentracyjnych.	norymberskie i akty ludobójstwa, zarówno podczas II wojny światowej, jak i obecnie.
Kształtowanie się koalicji antyhitlerowskiej. Konferencje Wielkiej Trójki	Wymienia cele Karty Atlantycznej, a także miejsce, czas trwania i najważniejszych uczestników konferencji Wielkiej Trójki.	Porównuje decyzje, które zapadły na konferencjach Wielkiej Trójki, i podaje sposoby ich realizacji. Zna czas i miejsce powołania ONZ i jej najważniejsze cele.	Podaje założenia ustawy <i>Lend Lease</i> , genezę powstania i sygnatariuszy Karty Atlantycznej. Uzasadnia decyzje Wielkiej Trójki wobec Niemiec i Polski. Charakteryzuje cele ONZ. Przedstawia rolę Polski w tworzeniu ONZ.	Charakteryzuje przebieg konferencji Wielkiej Trójki. Ocenia rolę Józefa Stalina w przebiegu konferencji. Dokonuje analizy dokumentów i postanowień konferencji w Teheranie, Jałcie i Poczdamie.	Podaje przykłady realizacji zadań ONZ. Dokonuje oceny i wartościowania postanowień Wielkiej Trójki wobec Polski i Niemiec, umie wskazać ich współczesne konsekwencje.
Dział IV. Polska w okresie II wojny światowej					
Ziemie polskie pod dwiema okupacjami	Orientuje się w poszczególnych zagadnieniach bloku tematycznego, zna podstawowe daty i kluczowe postaci.	Potrafi samodzielnie omówić tzw. sprawę polską podczas II wojny światowej oraz wskazać, (korzystając z podręcznika) jej najistotniejsze etapy.	Potrafi powiązać losy państwa i narodu polskiego w okresie II wojny światowej z sytuacją międzynarodową.	Potrafi wskazać związki pomiędzy polityką zagraniczną RP a wybuchem wojny z Niemcami i agresją ZSRR w 1939 roku.	Charakteryzuje sprawę polską w okresie II wojny światowej na podstawie informacji z literatury uzupełniającej oraz materiału źródłowego.
Sprawa polska w czasie II wojny światowej	Wskazuje podział ziem polskich pod okupacją niemiecką i radziecką. Przedstawia losy Polaków pod jedną z okupacji.	Charakteryzuje losy Polaków przesiedlonych, wysiedlonych i wywożonych na przymusowe roboty do Rzeszy i do łagrow w ZSRR. Opisuje losy oficerów polskich jako jeńców radzieckich.	Opisuje dzień powszedni w okupowanej Polsce, wskazuje różnice pomiędzy okupacją niemiecką, na ziemiach wcielonych do Rzeszy, w GG i na ziemiach zajętych przez Związek Radziecki.	Dokonuje opisu życia ludności cywilnej pod okupacją niemiecką na ziemiach polskich i w Europie Zachodniej – umie przedstawić różnice	Rozwija umiejętność sekcjonowania materiałów, poszukiwania i analizowania źródeł.
Udział Polaków w walkach na frontach II wojny	Wykazuje się wiedzą na temat udziału polskich żołnierzy na frontach II wojny światowej – zna główne miejsca walk polskich oddziałów wojskowych.	Potrafi wskazać na różny charakter walk polskich oddziałów wojskowych. Wymienia miejsca walki: Narwik, Tobruk, Monte Cassino. Opisuje losy polskich żołnierzy na frontach zachodnich.	Dokonuje oceny udziału polskich oddziałów wojskowych w walkach II Lokalizuje miejsca walk, opisuje wkład Polaków w działania w Norwegii i Afryce, opisuje powstanie i losy Wojska Polskiego pod dowództwem gen. Stanisława Maczka we Włoszech. Wskazuje na udział polskich jednostek w Anglii i II	Na podstawie źródeł i biografii charakteryzuje udział polskich oddziałów wojskowych w walkach na różnych frontach II wojny światowej	. łączy w czasie i przestrzeni wydarzenia związane z udziałem polskich jednostek wojskowych na frontach II wojny, wskazuje na ważną rolę polskich oddziałów wojskowych w kształtowaniu postaw patriotycznych

Polskie Państwo Podziemne. Powstanie warszawskie	Zna podstawowe informacje dotyczące funkcjonowania polskiego państwa podziemnego i genezy oraz przebiegu powstania warszawskiego. Zna i wymienia przywódców powstania, wymienia jego skutki dla Warszawy i jej mieszkańców.	Omawia strukturę polityczną i wojskową polskiego państwa podziemnego. Określa rolę Armii Krajowej. Zna przyczyny i przebieg powstania warszawskiego.	froncie. Dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń związane z funkcjonowaniem polskiego państwa podziemnego. Dokonuje oceny szans i zagrożeń w związku z podjęciem decyzji o akcji „Burza” i wybuchu powstania warszawskiego.	Ocenia i analizuje źródła dotyczące funkcjonowania polskiego państwa podziemnego, a także szanse i zagrożenia związane z wybuchem powstania warszawskiego.	Wspólnie z grupą próbuje przeprowadzić klasową debatę za i przeciw na temat szans i oceny powstania warszawskiego.
Bilans II wojny światowej	Wymienia skutki II wojny światowej, zna podstawowe daty i kluczowe postacie.	Omawia skutki II wojny światowej; potrafi dokonać oceny strat poniesionych przez ludzkość.	Porządkuje i wyróżnia następstwa polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe II wojny światowej.	Potrafi za pomocą różnych źródeł wykonać mapę „Bilans II wojny światowej – skutki humanitarne, społeczne, polityczne, gospodarcze i polityczne”.	Formułuje oceny i broni swego stanowiska, wykorzystuje różne źródła historyczne.
Dział 5. Świat w okresie powojennym					
Zimna wojna	Orientuje się w poszczególnych zagadnieniach omawianego tematu, zna podstawowe daty, kluczowe postacie i pojęcie zimnej wojny.	Potrafi omówić procesy i wydarzenia polityczne na świecie w okresie powojennego półwiecza; dokonuje własnej oceny tych wydarzeń, posługuje się pojęciem zimnej wojny.	Potrafi powiązać procesy zachodzące na świecie, wie, czym jest wyścig zbrojeń. Charakteryzuje dwubiegunowy podział świata i zna jego genezę.	Definiuje pojęcie zimnej wojny, zna jej przejawy i potrafi podać przykłady. Omawia genezę zimnej wojny, wiążąc ją z wydarzeniami okresu II wojny.	Potrafi samodzielnie omówić (opisać) przebieg zimnej wojny.
Problem niemiecki po II wojnie światowej	Potrafi wskazać na mapie NRD i RFN oraz określić, do jakich stref wpływów należały.	Omawia proces powstania dwóch państw niemieckich. Posługuje się najważniejszymi datami i terminologią.	Dokonuje oceny funkcjonowania dwóch państw niemieckich, przedstawia konsekwencje społeczne i gospodarcze takiej sytuacji.	Pracuje z dostępnymi źródłami, wskazuje cechy charakterystyczne polityki prowadzonej przez mocarstwa wobec Niemiec w okresie powojennym.	Potrafi wskazać wpływ powstania dwóch państw niemieckich na politykę międzynarodową.
Stalinizacja Europy Środkowo-Wschodniej	Wie, które państwa znalazły się w strefie dominacji ZSRR; potrafi wskazać je na mapie. Umie podać przyczynę tego stanu.	Wskazuje najważniejsze etapy przejmowania władzy przez komunistów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Potrafi wymienić nazwiska przywódców państw Europy Środkowo-Wschodniej.	Charakteryzuje unifikację państw bloku socjalistycznego pod względem politycznym i gospodarczym, wymienia najważniejsze kryzysy (np. na Węgrzech, w Czechosłowacji).	Charakteryzuje metody sprawowania władzy, wskazuje przyczyny kryzysów politycznych państw bloku i omawia ich przebieg.	Umie wskazać cechy państwa socjalistycznego w zakresie polityki
Rozpad systemu	Zna pojęcie dekolonizacji, potrafi usytuować je w czasie.	Przedstawia etapy rozpadu systemów kolonialnych,	Swobodnie posługuje się mapą, wskazując państwa powstałe w	Charakteryzuje wyczerpująco proces dekolonizacji, określając	Dokonuje oceny procesów dekolonizacyjnych, popiera

kolonialnego		wskazuje na mapie najważniejsze państwa powstałe w wyniku dekolonizacji.	wyniku dekolonizacji. Opisuje metody walki o niepodległość w Indiach i północnej Afryce.	metody zdobywania niepodległości na poszczególnych kontynentach. Posługuje się terminologią, zna najważniejsze postaci związane z tematem.	zajęte stanowisko odpowiednimi argumentami oraz literaturą uzupełniającą. Posługuje się danymi statystycznymi.
Bliski Wschód po II wojnie światowej	Potrafi wskazać na mapie tereny bliskowschodnie, wymienia najważniejsze problemy tego rejonu.	Przedstawia przyczyny konfliktu bliskowschodniego, wskazuje jego etapy. Posługuje się mapą.	Dokonuje oceny sytuacji na Bliskim Wschodzie po II wojnie światowej. Wymienia najważniejsze postaci związane z tematem	Wskazuje konsekwencje ingerencji mocarstw w sytuację bliskowschodnią, dokonuje jej oceny. Omawia postanowienia rozmów w Camp Davis.	Dokonuje charakterystyki sytuacji z odwołaniem do źródeł. Wskazuje konsekwencje społeczne, gospodarcze i polityczne omawianego problemu.
Daleki Wschód po II wojnie światowej	Wskazuje na mapie Daleki Wschód. Wymienia najważniejsze problemy wiążące się z tematem. Wie, kim był Mao Tse-tung.	Potrafi omówić procesy polityczne na Dalekim Wschodzie. Posługuje się pojęciami rewolucji kulturalnej i Wielkiego Skoku.	Potrafi powiązać przemiany polityczne na Dalekim Wschodzie ze skutkami II wojny światowej. Omawia genezę przejścia władzy przez komunistów w Chinach.	Posługuje się danymi liczbowymi i wykorzystuje je do budowania własnych wniosków.	Dokonuje analizy sytuacji Chin, Japonii oraz Indii na arenie międzynarodowej, a także sytuacji wewnętrznej tych państw (konsekwencje społeczne i gospodarcze).
Problemy i konflikty zimnowojenne	Wymienia najważniejsze konflikty zimnowojenne, umieszcza je na osi chronologicznej.	Opisuje przebieg wybranych konfliktów, wskazuje na ich przyczyny.	Dokonuje charakterystyki przyczyn, przebiegu i konsekwencji omawianych konfliktów. Wskazuje na mapie omawiane terytoria. Wymienia najważniejsze postacie związane z tematem.	Dokonuje oceny konfliktów, popiera zajęte stanowisko źródłami	Wskazuje na rolę mocarstw podczas omawianych konfliktów i odwołuje się do źródeł.
ZSRR w latach 1945–1991	Wymienia najważniejsze problemy i sytuuje je w czasie.	Omawia etapy polityki wewnętrznej i międzynarodowej ZSRR w latach 1945–1991.	Dokonuje charakterystyki przemian zachodzących w ZSRR po śmierci Stalina. Przedstawia sytuację społeczną w ZSRR.	Charakteryzuje działalność przywódców ZSRR. Wskazuje przykłady ingerowania Związku Radzieckiego w politykę państw komunistycznych.	Wskazuje przejawy kultu jednostki w stosunku do kolejnych przywódców Związku Radzieckiego.
Rozpad bloku komunistycznego	Zna pojęcie jesieni narodów, wymienia w układzie chronologicznym kolejne wydarzenia tego okresu.	Omawia najważniejsze etapy jesieni narodów.	Omawia najważniejsze etapy jesieni narodów. Umie wskazać znaczenie rozszerzenia NATO. Wie, jakie konflikty wybuchły w Europie po 1989 roku.	Przedstawia procesy, które doprowadziły do przemian w państwach bloku wschodniego. Wykazuje rolę polskiego społeczeństwa w procesach demokratyzacji w Europie.	Dostrzega przemiany zachodzące w społeczeństwach postkomunistycznych.
Proces integracji europejskiej	Wymienia najważniejsze etapy procesu integracji europejskiej, wymienia nazwiska „ojców”	Charakteryzuje proces integracji europejskiego Zachodu w porządku	Wie, kim byli „ojcowie” Europy; zna polityczne, militarne i gospodarcze etapy jednoczenia	Wie, jakie zadania stoją przed UE. Zna instytucje Unii Europejskiej i wskazuje ich	Zna drogę Polski do członkostwa w UE – odwołuje się do źródeł.

	zjednoczonej Europy.	chronologicznym. Posługuje się podstawowymi pojęciami (np. EWG, Euroatom).	Europy Zachodniej.	najważniejsze kompetencje.	
Przemiany w Kościele katolickim. Sobór Watykański II	Wie, które wyznania i kościoły liczą najwięcej wyznawców; wskazuje ich zasięg.	Zna pozycję Kościoła katolickiego w okresie po II wojnie światowej. Tłumaczy pojęcie konkordatu.	Omawia problemy kościoła posoborowego. Zna nowe ruchy religijne i pojęcie ekumenizmu. Charakteryzuje działalność najważniejszych papieży po II wojnie światowej.	Przedstawia sytuację Kościoła katolickiego i innych wyznań w Polsce i na świecie w XX wieku. Opisuje zmiany, jakie zaszły w Kościele katolickim po II wojnie światowej.	Ocenia działalność Jana Pawła II jako głowy kościoła i autorytetu moralnego.
Kultura i nauka w drugiej połowie XX wieku	Potrafi wymienić najważniejszych przedstawicieli nauki i sztuki omawianego okresu.	Wymienia przedstawicieli nauki i sztuki oraz ich dokonania. Zna kierunki w sztuce tego okresu.	Charakteryzuje poszczególne kierunki w sztuce i podaje ich przedstawicieli. Zna najważniejsze dokonania na polu nauki.	Charakteryzuje przemiany zachodzące w technice i podaje ich konsekwencje.	Dostrzega zależności między kulturą i nauką a innymi dziedzinami życia społeczno – politycznego.
Dział 6. Polska w latach 1945–2000					
Siły polityczne w Polsce w latach 1944–1956	Wymienia w układzie chronologicznym kolejne etapy przejmowania władzy przez komunistów w Polsce.	Omawia konsekwencje II wojny dla Polski, wskazuje na mapie zmiany terytorialne, jakie zaszły na skutek decyzji w Jałcie i Poczdamie.	Charakteryzuje procesy gospodarcze towarzyszące odbudowie kraju ze zniszczeń wojennych.	Charakteryzuje układ polityczny i jego ewolucję w roku 1945 oraz po roku 1947. Wymienia przejawy ograniczania suwerenności Polski.	Wyjaśniający mechanizmy walki politycznej wewnątrz PZPR.
System stalinowski w Polsce	Wymienia w układzie chronologicznym etapy wprowadzania systemu stalinowskiego i procesu destalinizacji.	Omawia okoliczności wprowadzania stalinizmu w Polsce, jego metody oraz konsekwencje społeczne.	Wie, na czym polegało umacnianie systemu stalinowskiego w Polsce; charakteryzuje przejawy destalinizacji.	Wskazuje cechy systemu stalinowskiego w Polsce.	Omawia przejawy destalinizacji – porównuje je z podobnymi procesami w innych krajach bloku wschodniego.
Gospodarka i społeczeństwo PRL-u w latach 1945–1956	Zna plany gospodarcze (sześć- i pięcioletni), wymienia główne budowy PRL w tzw. dekadach Gomułki i Gierka oraz najważniejsze problemy gospodarcze Polski w dekadzie lat 80.	Wymienia przedsięwzięcia gospodarcze w tzw. dekadach Gomułki i Gierka oraz najważniejsze problemy gospodarcze Polski w dekadzie lat 80.	. Wymienia przyczyny gospodarcze, polityczne i społeczne, które sprawiły, że rozpoczęto wielkie budowy PRL-u w tzw. dekadach Gomułki i Gierka. Omawia najważniejsze problemy gospodarcze Polski w dekadzie lat 80.	Omawia najważniejsze problemy gospodarcze Polski w dekadzie lat 80., z uwzględnieniem uwarunkowań geopolitycznych.	Na podstawie źródeł omawia problemy gospodarcze Polski lat 80-tych
Kryzysy ideologiczne, polityczne i społeczne w	Wymienia w kolejności chronologicznej najważniejsze protesty społeczne w Polsce po	Omawia podstawową faktografię związaną z wystąpieniami społecznymi w	Omawia genezę i przebieg wystąpień społecznych w Polsce.	Charakteryzuje genezę, przebieg i konsekwencje wystąpień społecznych w	Charakteryzuje postawy polskiego społeczeństwa wobec nowej rzeczywistości, omawia

powojennej Polsce	1945 roku.	Polsce.		Polsce.	działania opozycji i sposoby jej zwalczania przez nowe władze.
Relacje państwo – Kościół w okresie PRL-u	Wymienia podstawowe fakty i daty związane z problematyką tematu.	Zna cele i metody polityki władz wobec Kościoła, charakteryzuje postawę duchowieństwa.	Wyjaśnia założenia polityki państwa i ich realizację wobec Kościoła, a także stosunek duchowieństwa do niej	Tłumaczy znaczenie Kościoła i duchowieństwa dla społeczeństwa polskiego. Dokonuje samodzielnej oceny działań władz państwowych wobec Kościoła katolickiego.	. Ocenia znaczenie wyboru Karola Wojtyły na papieża. Wymienia przykłady represjonowania duchowieństwa.
Początki rozkładu systemu komunistycznego w Polsce	Wymienia wystąpienia społeczne w Polsce w latach 1980–1981.	Wyjaśnia znaczenie sformułowania „polska droga do demokracji”; omawia w układzie chronologicznym wydarzenia z lat 1980–1981.	Omawia politykę władz w początkach lat 80., charakteryzuje postawy i warunki życia społeczeństwa, wskazuje na przyczyny wystąpień z lat 1980–1981.	Charakteryzuje sytuację polityczną i społeczno-ekonomiczną w Polsce w latach 70. i jej konsekwencje.	Porównuje wystąpienia polskiego społeczeństwa w latach 1956–1981.
Stan wojenny w Polsce	Zna pojęcie stanu wojennego w Polsce, wskazuje daty i dzień wydarzeń określanych tym terminem.	Wyjaśnia pojęcie stanu wojennego w Polsce, wiąże z nim właściwe pojęcia i postaci.	Omawia przyczyny, przebieg oraz skutki społeczne, gospodarcze i polityczne wprowadzenia w Polsce stanu wojennego.	Charakteryzuje sytuację polityczną i społeczno-gospodarczą państwa polskiego, w której doszło do wprowadzenia stanu wojennego	Przedstawia okoliczności, przebieg i skutki wprowadzenia stanu wojennego w Polsce. Uwzględnia uwarunkowania zewnętrzne determinujące ówczesne znaczenie Polski w Europie i na świecie.
Okrągły Stół	Wie, czym były obrady Okrągłego Stołu w Polsce; wskazuje daty i dzień wydarzeń określanych tym terminem.	Wie, czym były obrady Okrągłego Stołu; wiąże z nim właściwe pojęcia i postaci.	Charakteryzuje i wyjaśnia przyczyny, przebieg oraz skutki społeczne, gospodarcze i polityczne obrad Okrągłego Stołu.	Dokonuje oceny decyzji władz i opozycji o podjęciu rozmów przy Okrągłym Stole.	. Wyjaśnia złożoność tego procesu na tle wydarzeń politycznych, gospodarczych i społecznych, z uwzględnieniem uwarunkowań zewnętrznych, determinujących położenie Polski w Europie i na świecie.
III Rzeczpospolita	Wymienia podstawowe fakty i daty związane z początkiem III RP.	Wymienia i częściowo omawia podstawowe fakty związane z początkiem III RP.	Charakteryzuje przyczyny, przebieg oraz skutki społeczne, gospodarcze i polityczne transformacji ustrojowej w Polsce w latach 90. XX wieku.	Charakteryzuje i ocenia przyczyny, przebieg oraz skutki społeczne, gospodarcze i polityczne transformacji ustrojowej w Polsce w latach 90. XX wieku.	Wyjaśnia złożoność procesu transformacji na tle wydarzeń politycznych, gospodarczych i społecznych, z uwzględnieniem uwarunkowań zewnętrznych, determinujących położenie Polski w Europie i na świecie.